

SARADNJA NAUKE I PRIVREDE

PREDUZETNIŠTVO

MEĐUNARODNA SARADNJA

EDUKACIJA

SARADNJA NAUKE I PRIVREDE

Savet za saradnju nauke i privrede

U cilju podsticanja zajedničkog rada privrede i nauke na istraživanju, razvoju rešenja i inovativnih projekata, u martu 2018. godine osnovan je Savet za saradnju nauke i privrede u Privrednoj komori Srbije.

U inovativnom ekosistemu prepoznata je relevantnost i uloga Univerziteta u Beogradu, pa tako i Centra za transfer tehnologije. S tim u vezi, član Saveta je i direktor Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu, dr Nedeljko Milosavljević.

Centar za transfer tehnologije, kroz svoj rad, doprinosi proširenju saradnje između Univerziteta i industrije i podsticanju istraživačkih i razvojnih napora naučnika sa Univerziteta u Beogradu da dovedu do stvaranja proizvoda i usluga koji će povećati kvalitet života ljudi.

Mehanizam za spajanje naučnoistraživačkih institucija i privrede baziraće se na saradnji, pokretanju inicijativa koje bi doprinele transferu znanja, univerzitetskom preduzetništvu, unapređenju međunarodne saradnje na naučnoistraživačkim projektima, itd..

Savet za saradnju nauke i privrede čine predstavnici inovacionog ekosistema Srbije kao što su ministarstva, naučnoistraživačke institucije, poslovni sektor, Univerzitet, institucije koje finansiraju inovacionu delatnost, itd.

Nauka privredi

Emisija „Nauka privredi“ pružila je podršku timu Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu u kreiranju edukativnih video snimaka na temu inovacija, preduzetništva i transfera tehnologija.

Dr Nedeljko Milosavljević, direktor Centra, imao je priliku da govori o svim aktivnostima koje Centar sprovodi u pružanju podrške 31 fakultetu i 11 instituta u procesima komercijalizacije, transfera tehnologija i ostvarivanju inovacionih projekata. Dr Milosavljević pojasnio je viziju Centra da u proces transfera tehnologija uključi što veći broj ljudi, institucija i organizacija, kao i da pojača vezu i partnerstva na nacionalnom i međunarodnom planu između akademskih, privrednih i državnih institucija.

Svi edukativni video materijali dostupni su ovde.

PROGRAM saradnje nauke i privrede

U novembru 2018. godine, predstavljen je „Program saradnje nauke i privrede“, koji realizuje Fond za inovacionu delatnost. Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu prepoznat je kao značajni činilac u sprovođenju Programa, te istom pomaže kroz konsultacije i projektno savetovanje.

Program je osmišljen sa ciljem da podstakne kompanije iz privatnog sektora i naučnoistraživačke organizacije da realizuju zajedničke naučnoistraživačke i razvojne projekte u cilju kreiranja novih proizvoda i usluga, odnosno inovativnih tehnologija koje imaju tržišni potencijal.

Svi zainteresovani su na događaju povodom predstavljanja Programa imali priliku da saznaju nešto više o pravilima poziva, kao i o kriterijumima po kojima će projekti biti evaluirani.

Kroz Program saradnje nauke i privrede, pružaće se finansijska podrška inovativnim tehnološkim projektima sa jasnom vizijom razvoja, definisanim poslovnim modelom i strategijom komercijalizacije.

PODRŠKA naučnicama sa Univerziteta u Beogradu

Prof. dr Melina Kalagasidis Krušić i prof. dr Emila Živković sa Tehnološko-metalurškog fakulteta i prof. dr Vesna Spasojević Brkić sa Mašinskog fakulteta, sa svojim istraživačkim timovima, rade na razvoju inovativnih tehnologija koje mogu da pomognu industriji, ali i društvu. Prof. dr Kalagasidis Krušić razvija materijale za hvatanje boja. Motiv za ovo istraživanje tima sa Katedre za organsku hemijsku tehnologiju je želja istraživača da pomognu u smanjenju zagađenja voda koje izaziva veliki broj industrija. Prof. dr Živković sa svojim timom razvija prototip instrumenta za merenje toplotne provodljivosti višekomponentnih tečnih smeša. Prof. dr Spasojević Brkić sa svojim timom sa Katedre za industrijsko inženjerstvo, radi na razvoju nove generacije ergonomski prilagođenih stolica u kranjskim kabinama. Njihovo rešenje olakšava rad kranistima, ali i povećava bezbednost. Za dalji razvoj svojih tehnologija, profesorke su dobile preko 5 miliona dinara preko „Programa saradnje nauke i privrede“ Fonda za inovacionu delatnost, a uz podršku Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu. Zbog svojih inovativnih tehnologija i zalaganja da iste doprinesu privredi i društvu u celini, profesorke su

inspiracija mladim istraživačima da predano rade na inovativnim idejama i osiguraju još jače veze između nauke i privrede.

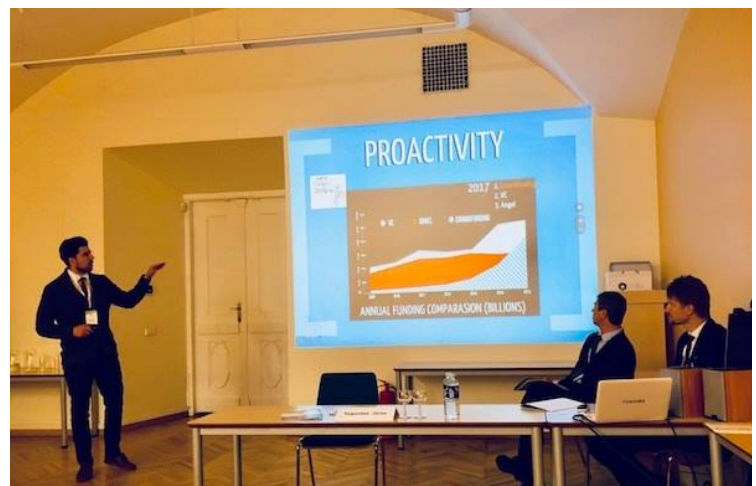
Jačanje temelja saradnje nauke i privrede

U toku 2018. godine, tim Centra za transfer tehnologije razgovarao je sa kompanijama, državnim institucijama, klasterima, habovima, biznis inkubatorima o daljim koracima i planu za kreiranje jakog ekosistema koji će koristiti crowdfunding za prikupljanje sredstava i testiranje tržišta. Ovi sastanci, kao i razgovori sa univerzitetima, istraživačkim institucijama i studentima, pomogli su kreiranju 3 crowdfunding vizije koje će usmeriti dalji razvoj ovog modela finansiranja i testiranja tržišta u Srbiji. Kreirane publikacije nalaze se na: <http://www.ctt.bg.ac.rs/elektronske-publikacije/>

Na Beogradskoj crowdfunding konvenciji, održanoj u septembru 2018. godine, direktor Centra za transfer tehnologije, dr Nedeljko Milosavljević, govorio je o viziji za stvaranje okruženja u kome će spin-out kompanije lakše doći do izvora finansiranja. Na panel diskusiji je, zajedno sa ostalim učesnicima, razgovarao o trendovima, preprekama i mogućnostima za dalji razvoj crowdfunding modela finansiranja u Srbiji.

Tim Centra za transfer tehnologije učestvovao je na još nekoliko događaja u toku 2018. godine: beogradska konferencija „Food 4.0 and globalization“, organizovana od strane Leibniz Institute of Agricultural Development in Transition Economies; TAFTIE Meeting, organizovan od strane Agencije za nauku, inovacije i tehnologiju; godišnji sastanak sa kompanijama iz klastera „IKT Mreža“; Međunarodna crowdfunding konferencija, organizovana od strane Zagrebačkog inovacionog centra (ZICER). Na svim događajima govorilo se o mogućnostima koje pružaju alternativni izvori finansiranja - kako doći do sredstava za razvoj i kako startup-i i drugi preduzetnici mogu koristiti inovativne modele u tom pogledu.

Događaji su organizovani i realizovani u okviru projekta „CrowdFunding to MainStream Innovation-CrowdStream“, na kom je jedan od partnera i Univerzitet u Beogradu, a u rad je uključen i tim Centra za transfer tehnologije.

PREDUZETNIŠTVO

BEGIN.

CrowdStream AKCELERATOR - Prilika za finansiranje inovativne ideje

Crowdfunding je, kao alternativni izvor finansiranja ideja, projekata ili proizvoda, sjajno rešenje za sve one koji nemaju dovoljno sredstava, žele da testiraju svoj koncept u realnom okruženju sa minimalnim rizikom i dopru do što više ljudi. Zbog toga, Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu osmislio je program CrowdStream Akcelerator.

CrowdStream Akcelerator osmišljen je tako da učesnike sprovede kroz proces obezbeđivanja sredstava, testiranja koncepta i kreiranja zajednice. Program je okupio 20 timova (formalnih i neformalnih) čije ideje, proizvodi i usluge spadaju u socijalno preduzetništvo, tehnologiju i nauku, kao i kreativnu industriju. Timovi su imali mentorsku podršku za razvoj ideja za crowdfunding kampanju, stekli su teorijska i praktična znanja o svim aspektima planiranja i sprovođenja kampanje, a najbolji među njima osvojili su dodatnu podršku u vidu individualnih konsultacija sa mentorima, i usluge kreiranja „pitch“ videa.

Program je koncipiran iz dva dela - Treninga i Sprinta. Timovi su tokom dva dana treninga, 22. i 23. novembra 2018. godine, bili entuzijastični i angažovani u radu i diskusiji. U drugom delu programa, održanom u periodu od 5. do 7. decembra, timovi su razvijali svoje ideje za crowdfunding kampanju uz pomoć stručnih mentora, a na završnom događaju su najbolje ideje nagrađene! Timovi Agroprerada, EkoBag, UradiZaradi i JackPack oduševili su prisutne kvalitetno osmišljenom kampanjom i zasluženo osvojili dodatno mentorstvo i usluge kreiranja „pitch“ videa.

Akcelerator program je realizovan u okviru projekta „CrowdFunding to MainStream Innovation-CrowdStream“.

BOSS - jačanje veze između obrazovanja, istraživanja i privrede

Projekat „Business Opportunity Support System Upgrade for Strengthening European Innovation Ecosystem“ ima za cilj jačanje veze i saradnje između akademije i privrede kroz stimulisanje preduzetničkog duha nastavnika, istraživača i studenata korišćenjem inovativnih metoda koje omogućavaju uspešno stvaranje i transfer inovacija iz akademije u privatni sektor.

U društvu koje se brzo menja, sa turbulencijama u ekonomskom sektoru, promenljivim uslovima finansiranja, tehničkim napretkom i globalizacijom, veze između obrazovanja, istraživanja i biznisa postale su sve važnije. Visokoškolske institucije neguju saradnju sa industrijom i motivišu preduzetnički duh univerzitetskog osoblja i studenata. Ipak, i pored brojnih napora, još uvek jako malo ljudi u Evropi ima potpuno preduzetničko razmišljanje i sposobnosti da započnu posao koji će efikasno odgovarati na sve izazove i zahteve tržišta rada.

Zato su se akademska zajednica i privatni sektor udružili kako bi inovativnim metodama ojačale preduzetničke sposobnosti i proces transfera inovacija u privredni sektor. Projekat zajednički realizuju Univerzitet u Beogradu, Meta grupa i Univerzitet u Liježu, kroz Erasmus+ program.

U rad na projektu i realizaciju projektnih aktivnosti uključen je i tim Centra za transfer tehnologije.

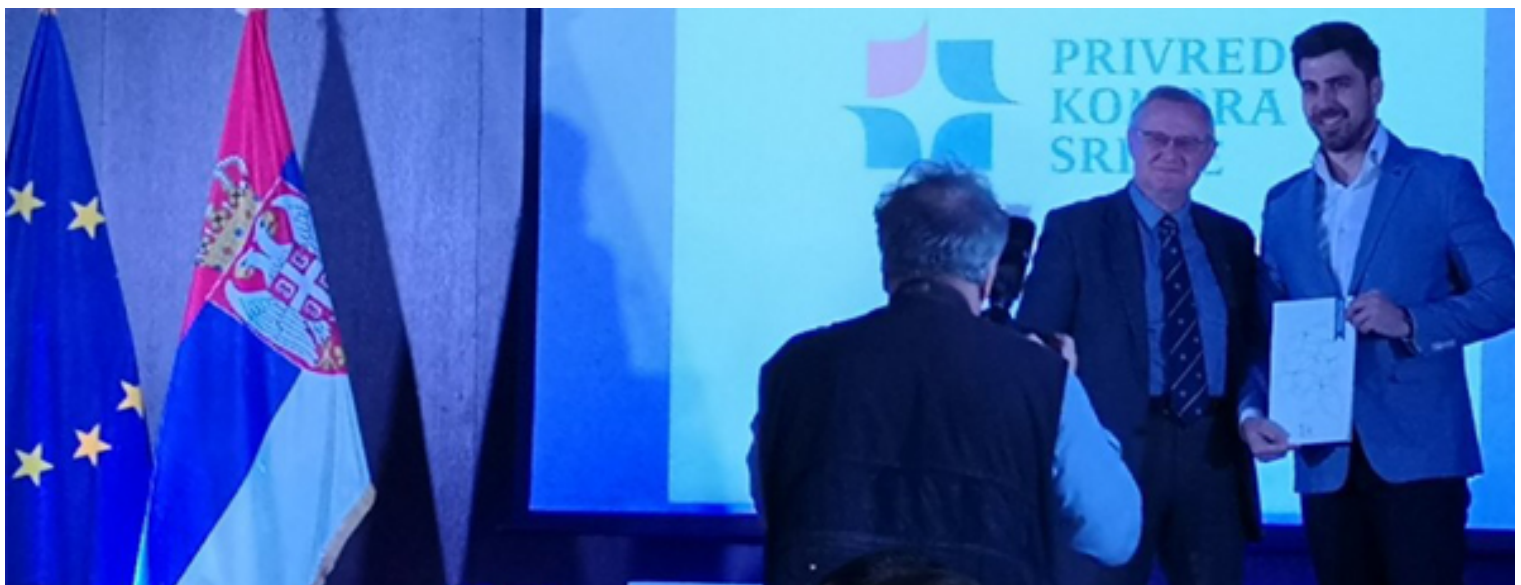
Evropska Mreža preduzetništva

Tim Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu je dugogodišnji saradnik na projektu „Evropska Mreža preduzetništva“, čiji rad podržava zajedničkim zalaganjima, aktivnostima i događajima. Projekat „Evropska mreža preduzetništva“ pruža pomoć malim i srednjim preduzećima u inoviranju i širenju poslovanja na međunarodna tržišta.

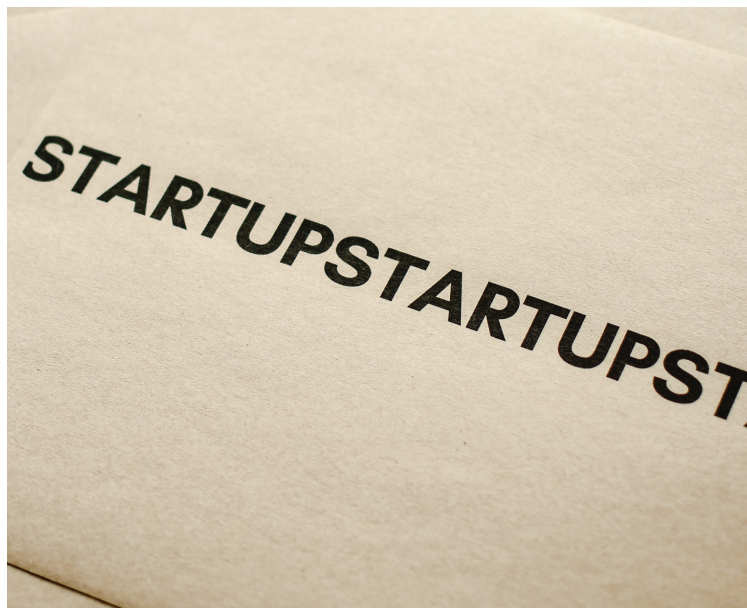
Mreža je aktivna u preko 60 zemalja širom sveta i okuplja 3000 eksperata koji dolaze iz više od 600 organizacija, a svaka od njih poznata je po odličnoj praksi pružanja poslovne podrške.

Tim Centra je svojim radom i zalaganjem doprineo realizaciji projekta, u okviru koga 17.000 srpskih malih i srednjih preduzeća koristi usluge ove mreže. Centar će i ubuduće nastaviti da podržava i učestvuje u inicijativama koje omogućavaju razvoj novih inovacija i dalji ekonomski razvoj Srbije.

Povodom obeležavanja 10 godina projekta „Evropske Mreže preduzetništva“, 21. novembra 2018. godine., dr Nedeljku Milosavljeviću, direktoru Centra za transfer tehnologije, uručena je zahvalnica za veliki doprinos realizaciji projekta.

Falling Walls Lab Belgrade - Takmičenje za startape

U Beogradu je u junu 2018. godine održano takmičenje Falling Walls Lab. Falling Walls Lab je inovativna platforma za predstavljanje istraživačkih projekata istraživača, studenata i preduzetnika u svim naučnim disciplinama. Cilj ove inovativne platforme je da se sazna šta se novo dešava na naučnoj i istraživačkoj sceni u Srbiji i izabere ideja kojom će Srbija da istupi na svetskoj sceni.

Na takmičenju u Beogradu, učesnici su imali priliku da u 3 minuta prezentuju svoju inovativnu ideju. Pravo na učešće imali su studenti, magistri, doktorandi, postdoktorandi, mladi profesionalci i preduzetnici. Pobjednik srpskog Falling Walls Lab-a kao nagradu je dobio mesto u finalu Falling Walls Lab-a u Berlinu 8. novembra 2018. i učešće na Falling Walls Konferenciji koja se održalo 9. novembra 2018. godine. Pored toga što se pobjednik takmičenja direktno kvalifikovao za globalno Lab Finale kao jedan od 100 međunarodnih pobjednika, takmičenje je i prilika za umrežavanje, povezivanje sa svetom nauke, biznisa i investitora.

Falling Walls Lab takmičenje realizovani je u organizaciji Univerziteta u Beogradu, Nemačke služba za akademsku razmenu (DAAD), Fondacije Konrad Adenauer, Fondacije Heinrich Böll, Perform-a, Babylon-a i KC Grad.

“GIZ WB6 Startup akademija“

U oktobru 2018. godine održan je događaj pod nazivom “GIZ WB6 Startup akademija“, kao deo projekta “Strengthening the Start-up Ecosystem in the Western Balkan Region” pod pokroviteljstvom Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ).

Učesnici su imali priliku da steknu praktična i primenljiva znanja kroz tri modula: prodaja i growth-hacking, finansiranje startup-ova i predstavljanje investitorima.

Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu jedan je od 7 regionalnih partnera na projektu, koji za cilj ima unapređenje razvojnih kapaciteta startup-ova i pružanje neophodnih znanja koja će im pomoći da se bolje pozicioniraju na tržištu.

“Western Balkans Mobility Fund” - Sjajna prilika za sticanje dobrih kontakata

Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu podržao je još jedan program pokrenut od strane Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ). Ovog puta, radilo se o pilot programu pod nazivom “Western Balkans Mobility Fund”, vođenog vizijom da je u poslovnom svetu jako bitna stavka na putu do uspeha - poznavati prave ljude.

Učesnici programa imali su priliku da upoznaju investitore, poslovne partnere i druge startape iz regiona, sa potencijalnim ciljem uspostavljanja saradnje u budućnosti. Pored toga, omogućeno je i učestvovanje na pitch događajima, radionicama i konferencijama. Po završenom učešću u programu, učesnici su bili u obavezi da dostave video blog ili video zapis koji opisuje šta su naučili, kao i sam tok putovanja.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Sklopljen sporazum o saradnji sa Skysong Innovations

Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu ima dugu tradiciju širenja međunarodne mreže saradnje uz pomoć partnera, kako iz akademije i državnog sektora, tako i iz industrije.

U novembru 2018. godine, sklopljen je sporazum o saradnji sa Skysong Innovations koji zastupa Univerzitet Savezne države Arizone. Sporazum je dao okvir koji će omogućiti ugovornim stranama da uspešno sarađuju u oblasti transfera tehnologije i sponzorisanim istraživanjima.

Univerzitet u Beogradu i Skysong Innovations će jedan drugome pružiti podršku u komercijalizaciji intelektualne svojine uključujući pronalaskе, podatke, materijale, znanje, softver, hardver, koji su kreirani od strane istraživača Univerziteta Savezne države Arizone i Univerziteta u Beogradu.

Protokol su potpisali rektor Univerziteta u Beogradu, prof. dr Vladimir Bumbaširević i izvršni direktor Skysong Innovations, Avgusting Ceng.

EDUKACIJA

INFORMATOR - Pronalazaštvo, autorstvo i vlasništvo

Tim Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu krpublikovao je dokument za sve one koji se pitaju koliko je njihova ideja inovativna i kako da se zaštite pre nego što se upuste u posao. Kako se pojam vlasništva nad intelektualnom svojinom ne bi mešao sa pronalazaštvom ili autorstvom, a uzimajući u obzir da je razumevanje načina na koji se može upravljati ovim pravima od suštinskog značaja za uspešno poslovanje, kreiran je Informator - Pronalazaštvo, Autorstvo i Vlasništvo. Dokument pojašnjava ove pojmove, načine za pravilno tretiranje i identifikovanje. Informator se može preuzeti ovde.

Informator je zapravo adaptiran na srpski od engleske verzije koju je originalno publikovao Evropski IPR Helpdesk. Tamara Colić Milosavljević, menadžer za transfere tehnologije u Centru za transfer tehnologije, ambasador je Evropskog IPR Helpdesk od 2016. godine i stoji na raspolaganju istraživačima i preduzetnicima sa svim dostupnim resursima kojima raspolaže kao ambasador.

TRENING za kreiranje projektne dokumentacije

U februaru 2018. godine kompanija OpenPuzzles, uz podršku Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu, održala je trening za kreiranje projektne dokumentacije na primeru Horizonta 2020, u prostorijama Rektorata Univerziteta u Beogradu.

Treningu su prisustvovali zaposleni na fakultetima i institutima Univerziteta u Beogradu koji imaju iskustva u pisanju projekata i rade na kreiranju obimne projektne dokumentacije za projekte Horizont 2020. Nakon završetka treninga, učesnici su dobili pravo na besplatno korišćenje aplikacije OpenPuzzles koja olakšava pripremu projektne dokumentacije u trajanju od 12 meseci.

Pan-European Seal Professional Traineeship program

Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu postao je član Pan-European Seal Professional Traineeship programa, i obezbedio studentima sa završenim osnovnim studijama na Univerzitetu u Beogradu priliku da dobiju plaćenu praksu u trajanju od godinu dana u Evropskoj patentnoj organizaciji (European Patent Office, EPO) i Zavodu za intelektualnu svojinu Evropske unije (European Union Intellectual Property Office, EUIPO). Važnost intelektualne svojine i njene zaštite u svetu nauke i industrije je neosporna, i zato je

neophodno da naši mladi istraživači i budući preduzetnici na vreme nauče kako da intelektualnu svojinu prepoznaju, procene i zaštite.

Pan-European Seal Professional Traineeship Program nudi mogućnost mladim diplomcima da steknu radno iskustvo u multikulturalnom okruženju u važnim institucijama Evropske unije koje se bave pitanjima intelektualne svojine. Odabrani kandidati imali su obuke, priliku da se dokažu u radu na konkretnim zadacima, a najbolji su dobili diplome na svečanoj ceremoniji na kraju prakse.

Pan-European Seal

Professional Traineeship Programme

Crowdfunding treninzi

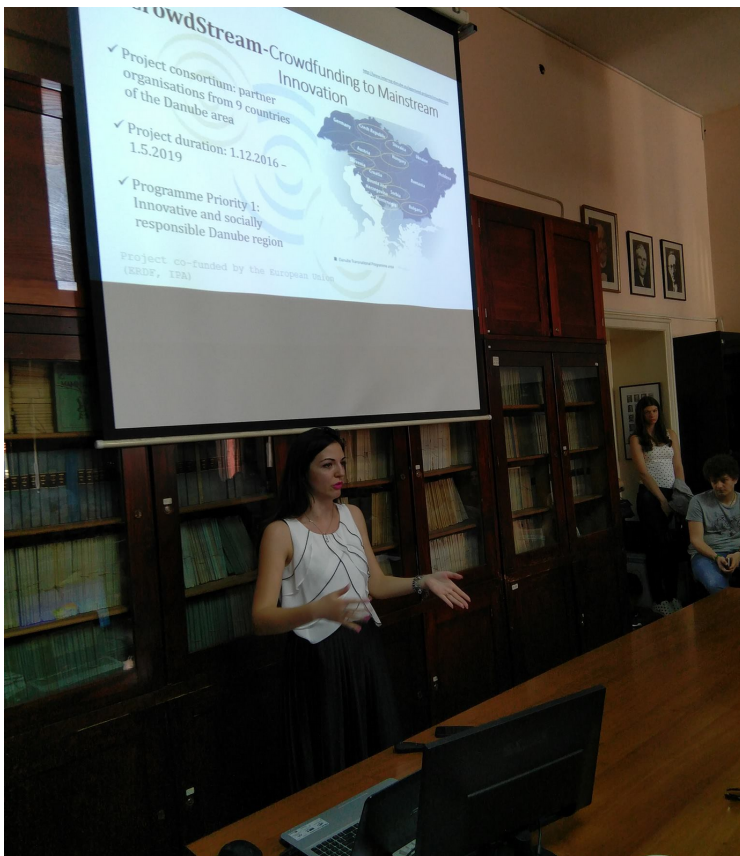

Tim Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu održao je, tokom 2018. godine, pet treninga iz oblasti alternativnih izvora finansiranja. CrowdStream trening je intenzivna četvorčasovna obuka namenjena institucijama i organizacijama za podršku i razvoj poslovanja, kao i startup timovima. U toku 2018. godine održana su tri treninga za startape i dva treninga za predstavnike BSO. Učesnici su dobili bolji uvid u crowdfunding i pripremu i realizaciju crowdfunding kampanja, sa ciljem da podignu svoje kapacitete i pruže još bolju podršku svima onima koji žele da koriste alternativne izvore finansiranja. Treninzi su realizovani u okviru aktivnosti na projektu „CrowdFunding to MainStream Innovation-CrowdStream“.

Edukacija studenata Univerziteta u Beogradu

U toku 2018. godine, tim Centra za transfer tehnologije održao je predavanja na Biološkom i Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu, kako bi se studentima i zaposlenima približili alternativni izvori finansiranja inovacija i mogućnosti koje crowdfunding pruža preduzetnicima sa inovativnim idejama i rešenjima. Učesnici su motivisani da nastave rad na svojim istraživanjima i pozvani da se priključe aktivnostima i projektima u kojima učestvuje Univerzitet u Beogradu i tim Centra.

Jedan od projekata koji je učesnicima predstavljen kao značajan u kontekstu edukacije i sticanja značajnih veština iz oblasti crowdfunding-a je „CrowdFunding to MainStream Innovation-CrowdStream“.

RADIONICA za osmišljavanje i razvoj poslovnih ideja

U junu 2018. godine održana je Radionica za osmišljavanje i razvoj poslovnih ideja, namenjena studentima završnih godina na prirodno-matematičkim, inženjerskim, tehničkim, tehnološkim i ekonomskim fakultetima.

Na ovoj radionici studenti su imali priliku da kroz rad steknu nove veštine i znanja u oblastima osmišljavanja i razvoja poslovnih ideja i modela, koji poreklo imaju u oblastima za koje se učesnici školuju (STEM oblasti - Science, Technology, Engineering and Mathematics), i koji mogu da doprinesu realizaciji ciljeva održivog razvoja i borbe protiv klimatskih promena. Učesnici su primenjivali

savremene metodološke pristupe, odnosno alate, kao što su business model canvas, system innovation, design thinking i sl. Pored toga, upoznali su se sa problematikom klimatskih promena i kontekstom poslovnih mogućnosti u oblastima održivog razvoja, ali i sa načinom kako se razvijaju poslovne ideje.

Organizatori radionice su Climate Innovation Hub i Centar za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu, a podršku je pružila Privredna komora Srbije (Climate KIC Srbija) i UNDP Program Lokalni razvoj otporan na klimatske promene.

Radionica FINANSIRANJE STARTAP-OVA

Nadovezujući se na radionice održane u Sarajevu na temu „Prodaja & growth-hacking“, u oktobru 2018. godine organizovana je radionica fokusirana na temu finansiranja startap-ova u Beogradu.

Domaćin događaja bio je tim Centra za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu, a trodnevnim radionicama prisustvovala su i predstavnice dva startapa -

Jana Tufegdžić iz Whisperr-a i Dragana Jovčić iz Uradi Zaradi.

Poslednji dan je bio rezervisan za obuku menadžera organizacija koje podržavaju startape, koji su kroz “train of trainers” pristup, nadogradili svoje znanje i time će biti u mogućnosti da startup timovima pruže još bolju i jaču podršku na putu do uspeha.

WIPO IP Toolkit seminar

Sa ciljem da olakša posao svima onima koji se bave identifikacijom, pravnom zaštitom i komercijalizacijom intelektualne svojine na univerzitetima, Svetska organizacija za intelektualnu svojinu (WIPO) kreirala je “WIPO IP Toolkit”. Na raspolaganju korisnicima nalaze se osmišljene dve grupe dokumenata.

Kako bi približila važnost ovog alata, Svetska organizacija za intelektualnu svojinu,

organizovala je seminar u novembru 2018. godine, na kome je učesnicima detaljno objašnjen značaj i upotreba novog alata. Prisutni su imali jedinstvenu priliku da kroz praktičan rad steknu veštine koje će im pomoći tokom procesa komercijalizacije inovacija.

Seminar je organizovan u saradnji sa Zavodom za intelektualnu svojinu Republike Srbije i Centrom za transfer tehnologije Univerziteta u Beogradu,

Centar za
transfer
tehnologije

Univerzitet u Beogradu

www.ctt.bg.ac.rs